

2020-2025

STRATEGISCHE KOERS **KBIN**

KONINKLIJK BELGISCH INSTITUUT VOOR NATUURWETENSCHAPPEN

PRESENTATIEDOCUMENT

ONZE INSTELLING

Het KBIN legt zich toe op de natuur en de lange geschiedenis en het duurzame beheer ervan.

In meer dan 175 jaar tijd zijn wij uitgegroeid van een reeks collecties tot het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen dat zowel door de academische wereld voor zijn onderzoek als door het publiek voor zijn museumzalen wordt gewaardeerd.

In de loop van de tijd hebben we ook nieuwe rollen aangenomen. Wetenschappers van het KBIN verschaffen advies aan overheden over een breed gamma aan natuurwetenschappen, ondersteund door moderne onderzoeksinfrastructuur. Onze collectie is uitgegroeid tot één van de grootste van Europa en ons Museum behoort tot de meest bezochte in België.

Het KBIN is in veel opzichten uniek. We zijn een federale instelling die het publiek de mogelijkheid biedt onze rijkdom aan collecties te verkennen, terwijl onze wetenschappers de gezondheid van de Noordzee in de gaten houden, namens het land onderhandelen over internationale overeenkomsten, de geologie en biodiversiteit van België in kaart brengen en over de hele wereld veldwerk uitvoeren. Deze complexe rol brengt zijn eigen uitdagingen met zich mee, maar verrijkt ook ons werk en onderscheidt ons.

ONZE OPDRACHT EN VISIE

Onze opdracht is het verschaffen aan de wetenschappelijke gemeenschap, aan de overheid en aan het maatschappelijke middenveld van bruikbare en kwaliteitsvolle wetenschappelijke kennis, nuttige adviezen en een aantrekkelijke kennismaking met de natuur, met de lange geschiedenis en het duurzame beheer ervan.

DAAROM BELOVEN WE:

- **bruikbaar en kwaliteitsvol onderzoek te verrichten:** de complexe uitdagingen vereisen een beargumenteerde, hedendaagse en steeds bijgestelde kennis;
- **onze infrastructures te onderhouden, te verrijken en voor het onderzoek toegankelijk te maken; die bestaan uit collecties, databanken en modellen:** voor betrouwbare voorspellingen zijn gewaarborgde langetermijngegevens nodig;
- **het onderzoek zoveel mogelijk te laten aansluiten bij actie en deugdelijk bestuur:** wetenschappelijke resultaten kunnen pas een grotere impact krijgen met een gerichte en ter zake doende communicatie, die in staat is om bij het gepaste niveau een onafhankelijk advies te verschaffen;
- **de burgers, vooral via het Museum, een grondiger kennis en een beter begrip bij te brengen,** zodat ze weloverwogen keuzes voor hun leven en hun toekomst kunnen maken.

ONZE VISIE:

DE NATUUR BRENGEN IN IEDERS LEVEN

ONZE CONTEXT

Als instelling hebben we een nationale visie die tot uiting komt in onze collecties, ons onderzoek en onze beleidsondersteuning. Maar ons werk heeft ook een duidelijke internationale relevantie en wordt sterk beïnvloed door uitdagingen op wereldschaal.

In 2020 bevinden we ons op een keerpunt in de geschiedenis waar natuurwetenschappelijke vraagstukken wereldwijd voorop staan. Met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties vers in het geheugen zien we onderwerpen als biodiversiteit, gezondheid, klimaat.

De rol van de maatschappij binnen deze globale uitdagingen betekent dat het cruciaal is het publiek te betrekken zodat ze zich inzetten voor de natuur. Als museum blijven we ernaar streven om de wetenschap op nieuwe manieren bij het publiek te brengen, onze doelgroepen te diversifiëren en zelfs te betrekken bij ons onderzoek.

Ook de onderzoekscontext waarin we werken is aan het veranderen door nieuwe technologieën en instrumenten die een revolutie in ons werk teweegbrengen en onze collecties nieuw leven inblazen. Tegelijkertijd moeten we belangrijke vragen rond open science, financieringsbronnen en strategische samenwerking aanpakken.

Om de missie van het KBIN met het oog op deze uitdagingen te vervullen, hebben we onze strategie voor de komende zes jaar uiteengezet.

ONZE STRATEGIE

Tussen 2020 en 2025 draait de strategie van het KBIN rond drie belangrijke doelstellingen. Deze doelstellingen zijn van toepassing op alle aspecten van ons werk: van ons wetenschappelijk onderzoek en onze beleidsondersteuning, tot ons collectiebeheer en onze publieke betrokkenheid.

- **Een focus op uitmuntendheid**

Als instelling investeren we in onze sterke punten en in die domeinen waar ons werk noodzakelijk is en waarvoor het Instituut als uitstekend bekend is.

- **Toegevoegde waarde voor onze gebruikers**

We streven er voortdurend naar om aan de behoeften en verwachtingen van onze gebruikers te voldoen en deze te overtreffen. Deze uiteenlopende groepen omvatten ons publiek, beleidsmakers en onderzoekspartners.

- **Een onafhankelijke, financieel evenwichtige en duurzame positie**

Binnen het federale overheidslandschap neemt het KBIN verantwoordelijkheid voor zijn eigen duurzaamheid, op vlak van budget, organisatie, partnerschappen en samenwerkingen.

ONZE STRATEGIE: ONDERZOEK

Onze onderzoeksstrategie is ontwikkeld via een lang intern overlegproces en is gestructureerd rond de drie onderzoeksthema's, gegroepeerd in drie "vlaggenschipprojecten" waarin het KBIN uitblinkt: '*Nature Discovery*' (evolutie, biodiversiteit en dynamiek van ecosystemen), '*Humans and Nature*' (interacties in het verleden, mariene kwesties en beleidsondersteuning), en '*Nature, our Future*' (geohulpbronnen, voorspellingen en biologische migraties). We voeren deze strategie uit door prioriteit te geven aan deze onderzoeksthema's.

CONCREET BETEKENT DIT:

- **Onderzoeksthema's ondersteunen met gerichte middelen**
We evalueren onze onderzoeksstrategie om ervoor te zorgen dat het KBIN goed uitgerust is om binnen elk thema excellent onderzoek uit te voeren. Daartoe definiëren en monitoren we een aantal kwaliteits- en prestatie-indicatoren en kijken we steeds uit naar opportuniteiten waarbij we aanbevelingen doen voor verschuivingen in de strategie. Zodra deze aanbevelingen zijn toegepast, start de evaluatiecyclus opnieuw.
- **Zorgen voor duurzame inkomsten**
Om te blijven groeien en leiderschap te tonen binnen onze onderzoeksthema's zoeken en evalueren we mogelijke bijkomende middelen, buiten onze structurele financiering. Deze kan van een overheid komen op Europees, federaal of regionaal niveau of via dienstverlenende projecten voor privéondernemingen en stichtingen.
- **Samenwerkingsmogelijkheden onderzoeken**
Onze strategie onderzoekt de manier waarop het werk van het KBIN verbonden is met de samenwerking met externe partners en gebruikers, waaronder verschillende sleutelrollen bij de beleidsondersteuning op verschillende niveaus. We willen onze huidige rol ten opzichte van andere spelers analyseren zodat we deze relaties kunnen ontwikkelen en uitbouwen waarbij we het maximum halen uit de kansen die nieuwe partnerschappen bieden om onze missie beter te vervullen.

ONZE STRATEGIE: COLLECTIES

In zijn collecties bewaart het KBIN 38 miljoen specimina als Belgisch erfgoed van wereldbelang, onze fysieke collecties vormen een van de grootste ter wereld. Voor het onderzoek zijn deze collecties zowel een referentie als een werkmiddel en behoren ze tot de voornaamste onderzoekinfrastructuren van Europa. Onze strategie voor collectiebeheer richt zich dan ook op verwerving, documentatie, bewaring, exploitatie en toegankelijkheid zodat onze collecties door onderzoekers uit de hele wereld bezocht en bestudeerd kunnen blijven worden. Aangezien databanken, die wij als datacollecties beschouwen, een steeds belangrijker onderdeel van ons wetenschappelijk erfgoed worden, moeten we een specifieke strategie voor het beheer en het behoud ontwikkelen zodat *open access* op lange termijn verzekerd is.

- **Toegang tot onze collecties als onderdeel van een consortium voor Europese onderzoekinfrastructuur**
Onze uitgebreide collecties en datasets beschikbaar maken voor onze gebruikers en externe partners is cruciaal. Om een efficiënte toegang tot onze fysieke collecties te garanderen ontwikkelden we een online opensourceplatform DaRWIn, waarmee alle gegevens van specimina, inbegrepen links naar CT-scanbeelden met hoge definitie en 3D-modellen, ingevoerd kunnen worden. We zetten ook in op datamobilisatie en het invoeren van lokale databanken om onze data en collecties online een grotere zichtbaarheid te verschaffen. Tegen 2025 zullen onze collecties zo integraal deel uitmaken van DiSSCo, een consortium voor Europese onderzoekinfrastructuur (*European Research Infrastructure Consortium*) voor onderzoek in natuurwetenschappen. Zo zullen zij een nog grotere wereldwijde zichtbaarheid krijgen.

- **Onze data toegankelijk maken en bewaren**

Door een digitale datastrategie te ontwikkelen en in te voeren zorgt het KBIN ervoor dat zijn dataverzamelingen worden gedeeld en verantwoord worden gebruikt, in overeenstemming met de Europese regelgeving inzake open access. Onze strategie voor langetermijnbewaring zal de potentiële waarde van deze data als onderdeel van ons erfgoed maximaliseren zodat de wetenschappers van het KBIN en andere externe gebruikers en partners er optimaal gebruik van kunnen maken. Dit betekent dat alle relevante databanken aangepast moeten worden aan algemene standaarden en dat uniforme procedés worden toegepast.

- **Opstellen van een rampenplan**

We hebben aanzienlijke vooruitgang geboekt in ons kwaliteitsbeheer. De volgende stap voor 2020-2025 is de ontwikkeling van een rampenplan. Dit strategische document zal nauwkeurig beschrijven hoe we bedreigingen voor onze collecties zullen voorkomen en ons voorbereiden op problemen met veiligheid, overstromingen en brand, en hoe we in geval van nood reageren om waardevolle collecties te beschermen en eventueel te recupereren.

ONZE STRATEGIE: PUBLIEK

KBIN is de plaats waar wetenschap en maatschappij elkaar ontmoeten. Met 16.000 m² zalen met permanente en tijdelijke tentoonstellingen en educatieve workshops verwelkomt het elk jaar zowat 330.000 bezoekers, waarvan een derde in schoolverband. We brengen op een actieve wijze wetenschappelijke kennis over de natuur bij en willen het publiek een beter begrip bijbrengen over de bedreigingen voor natuur en samenleving, zoals klimaatverandering. We streven ernaar om tegen 2025 onze bezoekersaantallen met 20 % te verhogen door onze bezoekers een unieke bezoekerservaring te bieden.

- **Blijvend investeren in kwalitatieve tentoonstellingen en ruimtes**
De afgelopen twaalf jaar hebben we al onze tentoonstellingsruimtes gerenoveerd. Dit masterplan is in 2020 voltooid met de opening van de galerij "*Levende Planeet*". We zetten nu in op onderhoud en up-to-date houden van deze permanente galerijen en tijdelijke tentoonstellingsruimtes zodat we de verwachtingen van onze bezoekers over hun museumbeleving kunnen blijven overtreffen.
- **Kwalitatieve diensten en infrastructuur voor bezoekers**
Naast de tentoonstellingsruimtes worden ook andere publiekstoegankelijke ruimtes heringericht: onze inkomhal, het auditorium en andere pedagogische lokalen, onze museumshop, de cafetaria en de vestiaire. We willen dat onze bezoekers zich welkom voelen en willen steeds beter aan hun verwachtingen voldoen. We werken ook nauwer samen met de omliggende buurt en de verantwoordelijke autoriteiten om de toegankelijkheid van het Museum te garanderen.
- **Educatie op maat van onze doelgroepen**
Onze doelgroepen worden steeds gevarieerder en we werken eraan om een steeds breder publiek te bereiken, zowel in het Museum als voor onze andere activiteiten. Dit omvat het diversifiëren van onze educatieve en communicatiediensten om specifieke doelgroepen aan te spreken, maar ook het innoveren van de formaten van onze publieke betrokkenheid. De sluiting na de uitbraak van COVID-19 benadrukt de noodzaak om mensen te bereiken met nieuwe digitale technologieën, wat een groeiend aandachtspunt is voor het Museum.

ONZE TOEKOMST

Het KBIN is een complexe organisatie met veel rollen. Ook de natuur en de maatschappij delen veelzijdige en onderling samenhangende wereldwijde vraagstukken. Door ons te richten op onze gecombineerde sterkten op gebied van onderzoek en beleidsondersteuning, collectiebeheer en de betrokkenheid van de burger is onze unieke diversiteit een grote troef bij het aanpakken van de uitdagingen waar onze wereld voor staat.

Door deze strategie in de komende jaren in te voeren pakt het KBIN deze uitdagingen actief aan. Onze strategie versterkt ons onderzoek, verbetert onze beleidsondersteuning, maakt onze collecties toegankelijk en helpt ons publiek zich met de nodige wetenschappelijke kennis te engageren om wereldomvattende vraagstukken aan te pakken. Het is gebaseerd op onze geschiedenis en onze huidige kennis om de natuur in het leven van iedereen te brengen, in de toekomst en voor onze toekomst.

KONINKLIJK BELGISCH INSTITUUT VOOR NATUURWETENSCHAPPEN

www.natuurwetenschappen.be

V. U.: **Patricia Supply** - 29 Vautierstraat - 1000 BRUSSEL